

Nämnden Svenska rum 10.06.2021 § 54

§ 54

## Utredning över revisionsnämndens utvärderingsberättelse och givande av utlåtande

Beredning och upplysningar:  
Latva-Äijö Annika

fornamn.efternamn@esbo.fi  
Växel 09 816 21

### Förslag

Direktör för Svenska bildningstjänster Högström Barbro

Nämnden Svenska rum antecknar utredningarna gällande ställningstaganden om bildningssektorn enligt redogörelse i revisionsnämndens utvärderingsberättelse för kännedom och ger dem för sin del som ett utlåtande om utvärderingsberättelsen för 2020.

### Behandling

### Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

### Redogörelse

Revisionsnämnden godkände i 56 § på sitt sammanträde den 28 april 2021 utvärderingsberättelsen för 2020. Samtidigt förpliktade revisionsnämnden stadsstyrelsen till att begära nämnderna utredningar och beskrivningar av de åtgärder som vidtagits eller ska vidtas för att korrigera de missförhållanden som anförts i utvärderingsberättelsen samt lämna in dem till fullmäktige och för kännedom till revisionsnämnden i samband med behandlingen av delårsrapporten.

I revisionsnämndens utvärderingsberättelse sägs bland annat att

2.3 Bedömning av genomförandet av målen för tväradministrativa program

Revisionsnämndens rekommendationer:

För de tväradministrativa programmen ska uppställas mål som är centrala med tanke på genomförandet av Berättelsen om Esbo för att utveckla stadens verksamhet.

I enlighet med fullmäktiges önskemål ska i alla framtida teman i de tväradministrativa utvecklingsprogrammen beaktas Esbos ekonomiska situation ur ett perspektiv för hållbar ekonomi och åtgärderna i utvecklingsprogrammen bedömas enligt ekonomisk effektivitet.

Alla tväradministrativa program måste garanteras nödvändiga förutsättningar.

Under programperiodens gång ska man utvärdera de mål och konkreta fördelar som uppnåtts genom programmen. (sida 19)

Bildningssektorn svarar:

I samband med delårsrapporterna rapporterar bildningssektorn alltid för sektorns del om framskridandet och effektiviteten av programmet En ekonomiskt hållbar stad.

Det tväradministrativa programmet är med sina mål i kärnan av bildningssektorns tjänster. Upplevelser av delaktighet ökar välbefinnandet. Det är också enligt de värden som fullmäktige har fastställt invånarbaserad verksamhet som ska beaktas bland annat i tjänsterna och utvecklingen av dessa. Detta har beaktats bland annat i samband med ombyggnader av skolor och evakueringar genom omfattande höranden samt i beredningen av nya läroplaner. Delaktighetsmålen är starkt framträdande både i grunderna för läroplanerna för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen och i skolornas verksamhet. Eleverna och studerandena kan ge respons på delaktigheten i självbedömningen vid skolorna samt i den riksomfattande enkäten Hälsa i skolan. Bildningssektorn och social- och hälsovårdssektorn har en gemensam styrgrupp för välfärd och hälsa. Med tanke på djupare behandling och relevans har man kommit överens om att denna grupp i framtiden också kommer att behandla delaktighetsfrågor.

Sektorn garanterar nödvändiga förutsättningar för alla tväradministrativa program och utvärderar under programperiodens gång de mål och konkreta fördelar som uppnåtts.

3 Bedömning av stadens och koncernens ekonomi och verksamhetsmiljö

3.1 Utveckling av stadens och koncernens ekonomi och verksamhetsmiljö

Revisionsnämndens rekommendationer:

Genomföring av produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad är nödvändigt för att uppnå balans i stadens och koncernens ekonomi. Stadens ledning och personal samt förtroendevalda måste målmedvetet fortsätta att vidta balanserings- och produktivitetsåtgärder.

Coronapandemins inverkan på stadens ekonomi och tjänster ska redovisas i samband med den ekonomiska rapporteringen till fullmäktige. (sida 27)

Bildningssektorn svarar:

I samband med delårsrapporterna rapporterar bildningssektorn alltid för sektorns del om framskridandet och effektiviteten av programmet En ekonomiskt hållbar stad samt coronapandemins inverkan på stadens ekonomi och tjänster.

3.4 Uppföljningsinformation gällande personal samt kommun10-undersökningen

Revisionsnämndens rekommendation:

För att skapa sig en helhetsbild av organiseringen av tjänsteproduktion måste man förutom antalet anställda granska åtgärds- och sektorspecifikt utvecklingen av användningen av hyrd arbetskraft och antalet köpta tjänster. (sida 33)

Bildningssektorn svarar:

Hantering av antalet anställda och hyrd arbetskraft utvecklas tillsammans med resultatenheter som en del av styrningen av och verksamhetssätten i personalplaneringsprocessen genom att fästa uppmärksamhet vid bedömningen av den nuvarande personalplaneringens praxis, produktivitetmålen och programmet En ekonomiskt hållbar stad. Dessutom följs upp och analyseras användningen av personal och hyrd arbetskraft i delårsrapporterna och rapporteringen om produktifiering av tjänster.

2020 producerade bildningssektorns egen personal 6 593 årsverken och den hyrda arbetskraften 365 årsverken. Den egna personalens årsverken ökade med 0,9 procent medan den hyrda arbetskraftens sjönk med 26 procent från 2019. Den hyrda arbetskraftens andel var 5,2 procent av bildningssektorns sammanlagda årsverken. Ökningen av personalens tidsbundna anställningsförhållanden förklaras av ökningen av projektanställda på heltid, vilket 2020 var 101 anställda.

Coronaviruset förklarar minskningen av användningen av hyrd arbetskraft, då personal inte har rekryterats via Seure Henkilöstöpalvelut Oy. Ökningen av antalet årsverken är mindre än ökningen av antalet elever och studerande, vilket till exempel var 2,5 procent inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen och 7,4 procent på gymnasienivån.

Inom bildningssektorn sjönk inköpen av externa tjänster med 1,4 procent och var totalt 106,5 miljoner euro 2020. Inköpen av kundtjänster var 43,1 miljoner euro med en minskning på cirka 0,9 procent. Det köptes kundtjänster bland annat inom den finskspråkiga småbarnspedagogiken med cirka 12,6 miljoner euro med en minskning på 3,0 procent jämfört med året innan. Inom idrotts- och ungdomstjänsterna uppgick inköpen av kundtjänster till 5,9 miljoner euro, vilket var på samma nivå som året innan. Totalt köptes från kommuner och samkommuner kundtjänster på 14,7 miljoner euro och dessa ökade med 11,5 procent. Andra betydande köp av tjänster var inköpen av måltidstjänster från Esbo Catering Ab på 27,1 miljoner euro samt kundtransporter på cirka 5,9 miljoner euro, vilket minskade med omkring 20 procent.

#### 4 Invånar- och klientorientering inom stadens tjänster

##### 4.1 Den invånar- och klientorienterade utvecklingen under fullmäktigeperioden

Revisionsnämndens rekommendationer:

För att främja invånar- och klientorienteringen måste kommunbornas möjligheter att delta och påverka ökas ytterligare. Alla stadsborna måste ha lika möjligheter att delta och påverka. Esbo ska aktivt och öppet informera om invånar- och klientdelaktighetsärenden.

Staden ska sörja för att personalen utbildas och engageras i tillräcklig grad i invånar- och klientorienterad verksamhet.

Stadens ledning och personal samt förtroendevalda måste i sin verksamhet främja invånar- och kundorienteringen.

I utvecklingen av invånar- och klientorienteringen ska man utnyttja metoder av andra aktörer som konstaterats vara nyttiga. (sida 42)

Bildningssektorn svarar:

Verksamheten vid bildningssektorns resultatenheter baserar sig på Berättelsen om Esbo, de mål som fullmäktige har ställt upp och läroplanerna. Principen för all utveckling av tjänsterna är invånar- och klientorienteringen som genomsyrar olika funktioner och återspeglas i tyngdpunkterna för utveckling av personalens kompetens.

En av de fem hörnstenarna i ledningen i Esbo är den invånarbaserade verksamheten. Hörnstenarna fungerar som värdegrund för stadens ledning, och värdena går igenom i coachningen "Espoolainen johtaminen omaksi" (Esbo stads ledning till din egen) till vilken de nya förmännen inom bildningssektorn kallas. Personalen inom bildningssektorn deltar i ledningsutbildningar som ordnas av staden och där klient- och invånarorienteringen är före. I coachningen har utvecklingspaketet MakewithEspoo tillämpats som ett verktyg. Dessutom deltar personalen inom bildningssektorn aktivt i utbildningar, expertföreläsningar och evenemang som ordnas av staden och handlar om invånarnas delaktighet.

2020 prioriterades särskilt i utvecklingen av kompetensen inom bildningssektorn utvecklingen och den inkluderande budgeteringen av servicedesign, tillgänglighet, kunnande i kundservice, kommunikation, språkkunskaper i tjänsterna och delaktighetskompetens.

Inom den finskspråkiga småbarnspedagogiken har man utvecklat självbedömningskriterier för kvalitetsutvärdering, vilket gör det möjligt att enheterna inom småbarnspedagogiken i fortsättningen bedömer även hur delaktigheten förverkligas i sina egna enheter. Inom småbarnspedagogiken används den inkluderande budgeteringen i daghemmen. Klienternas delaktighet stärks också genom införandet av en servicesedel samt utvecklingen av invånarparkernas verksamhet i samarbete med områdets invånare. Även språkkompis- och Musapeda-verksamheten har ökat delaktigheten bland barn med främmande språk. På samma sätt har Paola-verksamheten ökat delaktigheten hos barn och vårdnadshavare med främmande språk. Webbplatsen Tekemistä kotona oleville lapsille (Aktiviteter för hemmavarande barn) skapades för barn och vårdnadshavare som varit tvungna att lämna småbarnspedagogiken på grund av undantagsförhållandena. Man har också försökt öka barnens och vårdnadshavarnas delaktighet med hjälp av projektet Kotimentori som genomförs med statsunderstöd. Dess syfte är att öka vårdnadshavarnas, barnens och personalens digitala färdigheter.

Inom bildningssektorn (Suko och Svebi) har ungdomar och intressenter deltagit i utarbetandet av läroplaner för gymnasiet. Föräldramöten och möten med vårdnadshavare har utvecklats som mer delaktiggörande, och elev- och studentkårsverksamheten stärks och utvecklas till exempel genom att ordna regionala elevkårsdagar. Gemenskapen och delaktigheten har varit en särskild tyngdpunkt i skolorna och kommer att vara det även under det kommande läsåret. Grundskole- och gymnasieeleverna deltog också i skapandet av Berättelsen om Esbo via enkäten Mitt Esbo som samlade in information om elevernas erfarenheter och önskemål i sin hemstad, nu och i framtiden.

Inom ungdomstjänsterna har stigen till delaktighet och inflytande utvecklats ytterligare. Nya, delaktiggörande digitala former av ungdomsarbete har införts inom ungdomstjänsterna. Förra året vidareutvecklades även det internationella samarbetet och personalens kompetens om delaktighet samt ökades ungdomarnas medvetenhet om olika sätt att påverka. Den deltagande budgeteringsprocessen ManiMiitti kommer att återupptas efter coronaviruset och delvis nya digitala arbetsformer kommer också att utvecklas för den. Esbo stads prispengar för Europeiska kommissionens

innovationshuvudstadstävling (iCapital) används inom bildningssektorn också för åtgärder, som ska öka barnens och ungdomarnas delaktighet, i ett samarbete mellan resultatenheterna. Man planerar öppna ett regnbågsungdomsarbete och kommunikationssätt övervägs så att de motsvarar de ungas behov.

Idrottstjänsterna har drabbats av coronabegränsningarna. Efter att hobbyverksamheten inletts på nytt erbjuds allt fler möjligheter till idrott med låg tröskel för barn och ungdomar. Verksamheten ordnas i samarbete med både idrottsklubbar och -sällskap och idrottsföretag. Dessutom stöder idrottstjänsterna till tillämpliga delar anordnandet av idrott enligt Esbomodellen för hobbyverksamhet (Finlandsmodellen för hobbyverksamhet).

Kulturtjänsternas process med boken Kika in i Esbo har effektivt gjort barn i förskoleåldern delaktiga. Barnens tankar kring Esbo har samlats in i processen med boken Kika in i Esbo och de används också vid uppdateringen av Berättelsen om Esbo. I Biblioteken har genomförts den inkluderande budgeteringen och invånarna har fått möjlighet att planera nya bibliotek. Kulturstigen har utvecklats tillsammans med undervisningen på andra stadiet. Esbodagen genomförs tillsammans med kommunborna. Stadsmuseets utställningar har förverkligats genom att göra invånarna delaktiga liksom Pentala skärgårdsmuseum har utvecklats med hjälp av servicedesignens delaktiggörande metoder.

Inom bildningssektorn utvecklas och koordineras delaktigheten med hjälp av ett delaktighetsnätverk.

## 6 Bildningssektorn

### 6.1 De finsk- och svenskspråkiga tjänsterna inom småbarnspedagogiken

Revisionsnämndens rekommendation:

Mångfalden i serviceutbudet i både de finsk- och svenskspråkiga tjänsterna inom småbarnspedagogiken ska även i fortsättningen tillgodoses. (sida 70)

Bildningssektorn svarar:

Småbarnspedagogikens servicesedel tas i bruk den 1 augusti 2021. Kommuntillägget till daghemmen för stöd för privat vård höjs också från och med den 1 augusti 2021. Till Esbo har sökt sig och håller på att söka sig ny privat serviceproduktion, vilket väl kompletterar småbarnspedagogikens nuvarande servicenät. Vid utvecklandet av servicenätet samarbetas med privata serviceproducenter.

Om resultatmålen för 2020 sägs följande: (sida 14)

Bildningssektorn

Resultatmålet för att deltagandegraden i småbarnspedagogiken skulle växa realiserades inte vare sig enligt bokslutet eller revisionsnämndens bedömning i huvudsak på grund av coronaviruspandemin. En avvikelse från resultatmålen har inte sökts hos fullmäktige.

Bildningssektorn svarar:

	2019	2020
10 mån.–2 år	50,5 %	51,1 %
3–4 år	91,0 %	91,8 %
5 år	94,0 %	95,9 %
6 år	94,1 %	93,6 %

Alla barn i småbarnpedagogiksåldern 79,0 % 79,3 %

Statistikcentralen publicerade den 31 mars 2021 den slutgiltiga befolkningsuppgiften om situationen per den 3 december 2020. Rapporteringen gjordes enligt förhandsuppgifterna och det var osäkert hur detta mål skulle uppnås. Eftersom det var möjligt att uppnå detta söktes ingen avvikelse. Enligt den slutgiltiga situationen var deltagandegraden i slutet av året större än året innan. Målet uppfylldes.

Resultatmålet för att inlärningsresultaten i Esbo skulle vara de bästa i Finland förverkligades delvis enligt bokslutet och revisionsnämndens bedömning. På grund av coronaviruspandemin återkallades utvärderingen i matematik och svenska för årskurs 9 våren 2020. Genomsnittet för betygspoäng av de som avlagt studentexamen översteg det värde som användes som mätare. En avvikelse från resultatmålen har inte sökts hos fullmäktige.

Bildningssektorn svarar:

Resultatmålet uppfylldes delvis. Resultaten i studentskrivningarna var högre än mätarens värde, men slututvärderingen av eleverna på årskurs 9 genomfördes inte på grund av coronapandemin på våren. Slututvärderingen kan inte göras på höstterminen. Enligt en helhetsbedömning uppfylldes inte resultatmålet.

Resultatmålet för att deltagandegraden av barn och unga i olika språk- och kulturgrupper skulle växa realiserades inte vare sig enligt bokslutet eller revisionsnämndens bedömning.

En avvikelse från resultatmålen har inte sökts hos fullmäktige.

Bildningssektorn svarar:

	2019	2020
10 mån.-2 år	38,5 %	40,6 %
3-4 år	83,6 %	84,8 %
5 år	88,4 %	84,9 %
6 år	89,0 %	83,9 %

Statistikcentralen publicerade den 31 mars 2021 den slutgiltiga befolkningsuppgiften om situationen per den 3 december 2020. Dessutom finns uppgifter om barnens modersmål inte till alla delar tillgängliga i fråga om den privata småbarnspedagogiken samt förskoleundervisningen och den förberedande undervisningen för sexåriga barn som ordnas av den finskspråkiga utbildningen. Rapporteringen gjordes enligt förhandsuppgifterna och det var osäkert hur detta mål skulle uppnås. Eftersom det var möjligt att uppnå detta söktes ingen avvikelse. Enligt den slutgiltiga situationen var deltagandegraden i slutet av året större endast hos barn under tre år. Målet uppfylldes inte.

## Beslutshistoria